

Fasit-Eidsvåg

Bjørn Eidsvåg kommer på sitt nye album med kross kritikk av folk med en «religiøs fasit», ifølge intervju i Aftenposten 6. november. Han blir nedslått av bastante svar, for svarenes finnes jo ikke.

Men selv kan teologen og sang- og musikklederen si følgende:

Kirken har ikke svar. Eidsvågs fasitsvar nr. 1.

Bibelen har ikke svar. Eidsvågs fasitsvar nr. 2.

Poenget er at vi ikke vet. Eidsvågs fasitsvar nr. 3.

Helvete er bare en konstruksjon. Eidsvågs fasitsvar nr. 4.

Helvete er en konstruksjon for å true folk inn i trossamfunn. Eidsvågs fasitsvar nr. 5.

Å hevde at man har Gud på sin side, er grovt. Eidsvågs fasitsvar nr. 6.

Dermed er det bare å konstatere at Bjørn Eidsvåg er den eneste i hele landet, ja, verden for øvrig, vi kan tro på. Dermed er nok både luthersk, katolsk, hinduistisk og islamsk tro snart på vei ut. Bare den eidsvågske religion holder mål.

TORBjørn GREIPSLAND
Askim

Sprikende staur

Universitetet i Oslos rektor, Ole Petter Ottersen, redegjør 5. november for sin nåværende holdning til universitetsrankinger i en replikk til vår kronikk «VM i universiteter». I løpet av kort tid har Ottersen gått fra å juble over Universitetet i Oslos plasseringer til å ville drepe rankingene. Vi synes derfor at den tenksomme tilnærming Ottersen til tilkjennegir viser en gledelig modning som lover godt for fortsettelsen.

Men hans solosvar til vår kronikk, sammen med rungende taushet fra landets øvrige universitetsledere, illustrerer godt vår hovedkonklusjon: Landets fremste universitetsrektorer har ingen felles strategi for å formidle betydningen av rankingresultater eller av universitetssektoren generelt. Det eneste man kan spore av samstemmighet er krav om mer penger fra staten. De er således et speilbilde av det system som har valgt eller ansatt dem, hvor fakulteter, institutter og forskningsgrupper står mot hverandre på hvert enkelt nivå i kampen om mer ressurser, og der gleden over andres tilbakegang kan være større enn over egen fremgang. Regjering og storting har deler av skylden for dette, ved at forskningsbevilgninger til hvert universitet er et nullsumspill der samarbeidsartikler ikke veier like mye som soloprestasjoner. Vår oppfordring til gruppearbeid gjentas herved.

JAN PETTER HANSEN
JARL GISKE
professorer,
Universitetet i Bergen

MAKT. Kunstaktørene i Statoil bør granskes for å skape tillit i kunstmiljøet.

En rå kunstverden

Debatt

PÄIVI LAAKSO
billedkunster, forfatter,
Oslo

Kunstmarkedet. Som kunstner av tre innkjøpte kunstverk av Statoil, leste jeg med stor interesse artikkelen av Lotte Sandberg i Aftenposten 26. oktober. Der tar hun for seg Statoils Jens. R. Jensens og Bjarne Vågas praktisering av stillingen som innkjøpere av kunst til Statoils kunstsamling. Hun påpeker høye kostnader ved reiser og sår tvil om Jens. R. Jensens rolle fordi han også samler kunst til sin private samling. Intern maktkamp nevnes. Jeg ventet på flere innspill, forgjeves.

Ubehagelig? Er saken for ubehagelig eller opplever aktører i kunstfeltet at de ikke tør følge opp en maktinstans som Statoil? Er vi i kunstfeltet blitt så vant til uregulert og korrupsjonslignende tendenser at vi ikke gidder å slåss mot noe som er blitt til et inngrodd system? Kan vi så lett frarøves det vi har klart å skrape sammen, av fremgang og relasjoner vi er avhengig av?

Svar på kritikk. Så kom plutselig et innlegg om Statoils kunstprogram og kvalitets-sikring av kunstsamlingen. Undertegnet av tre innkjøpere av Statoil, som om hensikt med teksten var å få avsluttet debatten med det samme, og avkrefte ryktet om indre maktkamp. Ingen selskaper vil ha interne konflikter i mediens søkelys. Ansatte beskytter selskapet og kontrakter, og sluttpakker kan tvinge dem til taushet. Hva med å svare på kritikken Sandberg kom med? Brukes det for mye til reiser? Spekuleres det for å øke verdien av sin private samling? Ble Wenche Falkenhaus skjovet til side som hovedinnkjøper? Slike forhold bør tas alvorlig når en kulturjournalist av Lotte Sandbergs kaliber tar det opp.

Statoil representerer Norge som kultur-nasjon utad og ivaretar kunstverk for kommende generasjoner. Posisjonen bærer i seg

Hvorfor vil Statoil ikke vise hva den er del av: en stat som ikke blander religion inn i politiske avgjørelser og som setter menneskerettigheter og ytringsfrihet høyt? spør Päivi Laakso. Bildet Ras ble trukket fra Statoils kunstbok.

et ansvar. Hvis aktører i Statoil er uangriplege, og kritikken ikke tas alvorlig innad i selskapet og nasjonalt, er noe alvorlig galt.

Midler og posisjoner. Kunstnerens ytre «fremgang» eller mangel på den slags, bestemmer andre aktører: kuratorer, direktører, kritikere, samlere og gallerier som tar kunstneren i varmen og kaster ut etter eget forgodtbefinnende. Kunstverden er en rå, kapitalistisk arena, med få unntak. Derfor bør Statoils innkjøpere og andre offentlige aktører studeres nærmere, deres bruk av midler og posisjon.

Maleriene mine ble innkjøpt til Statoil av Wenche Falkenhaus i 2007. Hun valgte å ta med disse i Statoils kunstbok. Dagblad-kritikeren Harald Flor skrev en dyptgående katalogtekst om mitt virke. Med klausul om ikke å kritisere mine utstillinger de neste to år. I januar 2008 ringte min gallerist og spurte om jeg hadde andre bilder. Statoil ville ikke ha malerier med nakne kroppar i boken.

Ytringsfrihet. Jeg ringte Statoil. Den nye ansvarlige for bokutgivelsen fortalte at professor i antropologi, Unni Wikan, frarådet dem å bruke maleriene, for ikke å fornærme forretningsforbindelser i den arabiske ver-

den. Maleriene *Klassisk tid* og *Ras*, viser naturmytisk landskaper med skikkelser fra klassisk gresk og egyptisk mytologi. To avseksualiserte kvinner i udefinerbar alder, er malt i naivistisk stil. Vi kan spekulere: Hadde bildene fornærmet noen? Hvorfor vil ikke Statoil vise hva den er del av: en stat som ikke blander religion inn i politiske avgjørelser og som setter menneskerettigheter og ytringsfrihet høyt på dagsorden? Skal markedet bestemme over dette også? Hva blir det av kunsten og rollen den har i verdenssamfunnet, rollen som Statoil-forvalterne skriver så pent om? Hva med resten av utvalget i boken? Hva viser den egentlig? Hva med Statoils etikk og verdigrunnlag: modig, åpen, tett på, omtentksom?

Bak lukkede dører. Mye skjer bak lukkede dører og i gråsoner, også i kunstfeltet, som ikke når dagens lys. Debatt i mediene er helt nødvendig for å prøve å snu uheldige tendenser hos mektige samfunnsaktører. Kunstaktørene i Statoil bør granskes for å skape tillit i kunstmiljøet, i markedet og i samfunnet generelt. Saken bør følges opp av Statoil og pressen til den ikke lenger er på dagsorden.

Svartmaler somaliske menn

Debatt

YACOB CISSE
Oslo

Integrering. Jeg beundrer Amal Aden som samfunnskritiker. Jeg beundrer henne fordi hun tør å kritisere sine egne. Jeg synes hun var modig da hun var tydelig mot den populistiske Hege Storhaug, som Aden mente misbrukte henne da Storhaug tok opp deres samtaler på lydband.

Mangler nyanser. I Amal Adens siste artikkel i Aftenposten skriver hun blant annet at det er vanskelig å integrere somaliere. Hun henviser blant annet til at integreringen fungerer i mindre byer enn Oslo. Til

slutt lanserte hun Libe Rieber-Mohn som ordførerkandidat. Det er greit nok at hun synes at Ap-politikeren kan være en god ordfører og at hun hadde en plan for integrering av somaliere. Det Amal Aden skriver om at Oslo sliter med integrering, kan være riktig, men jeg savner nyanser i hennes analyse av sine egne.

Svartmaler. Jeg er redd for at hun som mange andre igjen svartmaler somaliske menn som nekter å la seg integrere. Er det riktig? Hva er integrering? Å gå på ski og snakke språket? Må alle gjøre som Nansen for å bli norsk? Norsk integreringspolitikk kan sammenlignes med assimilering, mer enn med virkelig integrering. Kan Ap dokumentere hvor mange somaliere som er integrert og hvor mange som ikke er det?

Jeg redd for at Aden lager stereotyper av somaliske menn som umulige villhester. Hennes artikkel kan sammenlignes med

hvordan taterne systematisk ble beskrevet som et problem i Norge i mellomkrigstiden. Somaliske menn har i andre sammenhenger vært beskrevet som khat-tyggere, kone-mishandlere og farlige.

Jeg lurer på hvorfor Amal Aden og andre ikke kan skrive om alle de somaliske fedre og mødre som står opp grytidlig for å dra på jobb. Selv møtte jeg for noen dager siden en norsk-somalisk taxisjåfør som fortalte meg følgende: «Jeg jobber ni-ti timer for å forsørge mine to barn». Videre finnes det flere som den unge mannen Awale som tok en doktorgrad på BI. Andre er den kvinnelige ingeniøren Fatima Madar. Disse kan virke som gode rollemodeller.

De gode historiene. Mitt poeng er at det er viktig å skrive også om alle de gode historiene. Gode historier gjør noe med oss. En bør pleie den kollektive mentale helsen til somaliere i Norge.

KRONIKK

E-post: kronikk@aftenposten.no
Maks. 6500 tegn inkl. mellomrom.
Legg ved portrettfoto

DEBATT

E-post: debatt@aftenposten.no
HOVEDINNLEGG: 4000 tegn inkl. mellomrom.
Legg ved portrettfoto

REPLIKK: 2500 tegn inkl. mellomrom
UNDERINNLEGG: 2000 tegn.
KORTINNLEGG: 700-1100 tegn.
Kultur- og debattredaktør:
Knut Olav Åmås

Telefaks: 22 86 40 89
Post: Aftenposten, Debattredaksjonen,
Postboks 1, 0051 Oslo
Kronikker og debattinnlegg på nett:
www.aftenposten.no/meningar

Aftenposten returnerer ikke artikler som blir sendt oss på papir.